

ΤΑΞΗ Α
ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΜΑΪΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ 2008
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ. ΟΜΗΡΟΥ «ΟΔΥΣΣΕΙΑ» ραψ. ε στ.215 – 248.

215 Κάθισε αυτός στο ίδιο κάθισμα από όπου λόγο πριν ανασπρόκθηκε ο Τρηνός,
και τότε η νεράιδα του παρέθεσε τραπέζι:
να φάει, να πει, κατῶς που τρών και πίνουν οι βροτοί. Αντίκρυ του,
στον θείο Οδυσσεά πήρε τι θεοί της κι η ίδια,
οι δούλες τῆς προσφέρουν νέκταρ κι αμβροσία,
220 κι οι δυο τους αὐλώσαν τα χέρια τους στο έτοιμο δείπνο.
Κι όταν ευφράνθησαν με το φαί, με το ποτό,
την λόγο πήρε η Καλυψώ, αρχοντική θεά, και του εἶπε:
«Λαερτιάδη διυγέννητε, πολύτροπε Οδυσσεά,
τόσο πολύ μεθέμησες το σπίτι σου;
225 τώρα αμέσως θέλεις να γυρίσεις στην πατρίδα;
Πάγαινε στο καλό Λοιπόν.
Κι όμως αν ἄξερεις ποια πάθη γράφει η μοῖρα σου να κατοπάθεις,
πρῶτοῦ πατήσεις χόμα παιρικό,
εἰδὲ μαζί μου θα ἔμενες, φύλακας νοικοκυῖρης τῆς σπαλιάς.
230 Θα ἴσους κι ἀθάνατος, μόλο που σε φλογίζει ο πόθος τῆς γυναίκας σου,
σε τυραννέ ο καρμός για να τὴν ξαναδεῖς, μέρα και νύχτα.
Κι ἄμωρ δεν θα ἔλγα πως εἶμαι η κατώτερή τῆς,
μάτε στην ὄψη μήτε και στο ἀνάστημα.
Ἔτσι κι ἀλλιώρ, καθόλου δεν τους πρέπει, θνητοί,
235 να ανταγωνίζονται θεές στις ομορφιάς τι χάρη».
Ανταποκρίθηκε μιλώντας ο Οδυσσεάσ παλῆγονομορς:
«Ὁ οὐρανοῦ θεά, παρακαλῶ σε μην πικραίνεσαι μαζί μου!
τὸ εἶδα και καλὸ τὸ ἔργο, η Πηνελόπη
ἀνῆκρου σου, ὅσο κι αν δεν τῆς λείπει η φρόνηση,
240 σου υπολείπεται και στη μαρφή και στο παρῶσημα.
Εἶναι θνητή, κι εὐὸ ἴσα ἀθάνατη, στον χρόνο ἀγέρσεται.
Κι ἄμωρ εν γνώσει μου τὸ θέλω και τὸ ἐπιθυμῶ, σπ' το προῖ πως τὸ βράδυ,
σπίτ μου να γυρίσω, να δῶ κι εγὼ τι μέρα τῆς επιστροφῆς.
Κι αν, ὅπως λες, κάποιος θεός θελήσει
245 νὰ με χειρῆσει καταμεσῆς στο μιλάφο ἡλιαγορ, θα τὸ υπομείνω!
ἔξει η καρδιά μου μερ στα στήθη μου να υπομένει, γιατί
ἔχω πάθει πολλὰ πάθη και δοκιμάστικα πολὺ στο κύμα και σπὴ μάχη.
Λοιπόν, μαζί με τ' ἄλλα, ας πάει κι αυτό».

Β. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιους ονομάζουμε ραψωδούς και ποιες οι διαφορές τους από τους αοιδούς;
2. Με ποια επιχειρήματα προσπαθεί η Καλυψώ να πείσει τον Οδυσσεά να παραμείνει κοντά της;
3. α) Να χωρίσετε το κείμενο σε μικρότερες ενότητες και να δώσετε πλαγιότιτλους σ' αυτές.
β) Ποιον αφηγηματικό τρόπο παρατηρείτε στους στίχ.223 – 248; Για ποιο λόγο τον χρησιμοποιεί ο ποιητής;
4. α) Πώς παρουσιάζεται ο Οδυσσεάσ σ' αυτήν την ενότητα;
β) Ποια στοιχεία πολιτισμού εντοπίζετε στο κείμενο;